ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (viies koda)

6. detsember 2005 *

Kohtuasjas T-48/02,

Brouwerij Haacht NV, asukoht Boortmeerbeek (Belgia), esindajad: advokaadid Y. van Gerven, F. Louis ja H. Viaene, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: A. Bouquet ja W. Wils, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

mille esemeks on komisjoni 5. detsembri 2001. aasta otsuse 2003/569/EÜ, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artikli 81 kohaldamise menetlust (juhtum IV/37.614/F3 PO/Interbrew ja Alken-Maes) (ELT 2003, L 200, lk 1), artikliga 4 määratud trahvi tühistamise ja teise võimalusena selle vähendamise taotlus,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

EUROOPA ÜHENDUSTE ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja esimees M. Vilaras, kohtunikud M. E. Martins Ribeiro ja K. Jürimäe,

kohtusekretär: ametnik J. Plingers,

arvestades kirjalikus menetluses ja 9. detsembri 2004. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Õiguslik raamistik

1 Nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus asutamislepingu artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 17, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3), artikli 15 lõige 2 sätestab:

„Komisjon võib otsusega määrata ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele trahvi 1000 – 1 000 000 [euro] või sellest suurema summa ulatuses, mis ei ületa 10% iga

rikkumises osalenud ettevõtja eelneva aasta käibest, kui need tahtlikult või hooletusest:

a) rikuvad [EÜ] asutamislepingu artikli [81] lõiget 1 või artiklit [82], või

b) rikuvad [määruse] artikli 8 lõike 1 alusel määratud kohustusi.

Trahvisummat määrates võetakse arvesse nii rikkumise raskusastet kui ka kestust."

2 Suunistes määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja ESTÜ asutamislepingu artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171; edaspidi „suunised") kehtestatakse nimetatud trahvide summa kindlaksmääramise meetod, mis „põhineb järgmistel eeskirjadel, kusjuures lähtutakse põhisummast, mida suurendatakse raskendavate või vähendatakse kergendavate asjaolude arvessevõtmiseks" (suuniste teine lõik). Nimetatud suuniste kohaselt „[p]õhisumma määratakse kindlaks rikkumise raskusastme ja kestuse põhjal, mis on ainsad määruse nr 17 artikli 15 lõikes 2 osutatud kriteeriumid" (suuniste punkt 1).

3 Trahvide määramatajätmist või vähendamist kartellikokkulepete puhul käsitlev komisjoni teatis (EÜT 1996, C 207, lk 4; „edaspidi „koostööteatis") „määratleb,

millistel tingimustel võib komisjoni poolt kartellikokkuleppe suhtes läbiviidava uurimise käigus temaga koostööd tegevaid ettevõtjaid muidu tasumisele kuuluvast trahvist vabastada või seda vähendada" (teatise punkt A 3).

4 Koostööteatise punkt D on sõnastatud järgnevalt:

„D. Trahvisumma oluline vähendamine

1. Kui ettevõtja teeb koostööd ilma, et oleks täidetud kõik [punktides] B ja C nimetatud tingimused, vähendatakse trahvisummat, mis talle oleks ilma koostööta määratud, 10–50% võrra.

2. Selline olukord esineb eelkõige, kui:

— ettevõtja esitab komisjonile enne vastuväiteteatise saatmist informatsiooni, dokumente või teisi tõendeid, mis aitavad toimunud rikkumise olemasolu kinnitada,

— ettevõtja teatab komisjonile pärast vastuväiteteatise saamist, et ta ei vaidle vastu komisjoni süüdistuste aluseks olevate faktide sisulisele õigsusele."

Vaidluse aluseks olevad asjaolud

5 Komisjon alustas juhtumis IV/37.614/F3 uurimist, millega püüti välja selgitada võimalikud ühenduse konkurentsieeskirjade rikkumised Belgia õlletootmise sektoris.

6 Komisjon algatas 29. septembril 2000 nimetatud uurimise raames menetluse ning koostas hageja ja ettevõtjate Interbrew NV (edaspidi „Interbrew"), Groupe Danone (edaspidi „Danone"), Brouwerijen Alken-Maes NV (edaspidi „Alken-Maes") ja NV Brouwerij Martens (edaspidi „Martens") suhtes vastuväiteteatise. Hageja suhtes algatatud menetlus ja talle saadetud vastuväiteteatis käsitlevad vaid tema oletatavat osalemist Belgias jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutavas kartellikokkuleppes.

7 Komisjon võttis 5. detsembril 2001 vastu otsuse 2003/569/EÜ, mis käsitleb EÜ artikli 81 kohaldamise menetlust (juhtum IV/37.614/F3 PO/Interbrew ja Alken-Maes) (ELT 2003, L 200, lk 1) ning puudutab hagejat ja ettevõtjaid Interbrew, Danone, Alken-Maes ja Martens (edaspidi „vaidlustatud otsus").

8 Vaidlustatud otsuses tuvastati kaks eraldiseisvat konkurentsieeskirjade rikkumist: esiteks keeruline lepingute kogum ja/või kooskõlastatud tegevus Belgias müüdava õlle valdkonnas (edaspidi „Interbrew/Alken-Maesi kartellikokkulepe") ja teiseks kooskõlastatud tegevus jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle valdkonnas (edaspidi „jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle kartellikokkulepe"). Vaidlustatud otsuses tõdetakse, et Danone, Alken-Maes ja Interbrew osalesid esimeses ning hageja, Alken-Maes, Interbrew ja Martens teises rikkumises.

9 Rikkumine, milles hagejat süüdistatakse, seisneb hageja osalemises kooskõlastatud tegevuses, mis puudutab hindu, klientide jagamist ja teabe vahetamist Belgias jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendis ajavahemikus 9. oktoober 1997–7. juuli 1998.

10 Kuna komisjon leidis, et kõigi asjaolude põhjal võib ta järeldada, et eespool nimetatud rikkumine oli lõppenud, ei pidanud ta vajalikuks kohustada asjaomaseid ettevõtjaid rikkumist määruse nr 17 artikli 3 kohaselt lõpetama.

11 Samas leidis komisjon, et määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 kohaselt tuleb Interbrew'le, Alken-Maesile ja Martensile määrata trahv selles rikkumises osalemise eest.

12 Siinkohal märkis komisjon vaidlustatud otsuses, et kõik jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutava kartellikokkuleppe pooled panid toime tahtliku rikkumise.

13 Määratud trahvisummade arvutamisel kohaldas komisjon vaidlustatud otsuses meetodit, mis on sätestatud suunistes ja koostööteatises.

14 Vaidlustatud otsuse 335. põhjenduses märkis komisjon, et hindade ja turu jagamise horisontaalne kooskõlastamine kujutab endast oma olemuselt väga rasket rikkumist ning et teabe vahetamine oli vahendiks selle kokkuleppe elluviimisel.

15 Vaidlustatud otsuse 337. põhjenduses märkis komisjon, et mis puudutab mõju turule, siis tuleb rõhutada, et osapoolte erinevate salajaste võtetega püüti jagada kliente ja lõpuks kehtestada kõrgemad hinnad kui need, mis oleksid kujunenud vaba konkurentsi tingimustes. Komisjon tunnistas, et tal ei olnud, võib-olla väikese erandiga, tõendit selle kohta, et kooskõlastamine suunas kaasatud ettevõtjate poolt praktiseeritud käitumist turul, kuid samas on tuvastatud ka see, et jaemüüja kaubamärke puudutava kartellikokkuleppe raames korraldatud koosolekutel oli kõne all klientide jagamine ja hind ning et selle kohta vahetati teavet. Komisjon leidis, et asjaolu, et Belgia õlletootjad vahetasid Belgias jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle kohta teavet võib-olla ainult ühe korra, ei muuda kuidagi sellise tegevuse raskusastet, kuna selle kooskõlastamise eesmärk — mitte teha hinnapakkumisi partnerite lepingutele, et vältida hinnasõda — ei eelda tegelikult regulaarset teabevahetust. Komisjon märkis, et see ei võimalda selgelt ja lihtsalt järeldada, et kartellikokkuleppel ei olnud sellisena mingisugust mõju või et mõju turule oli vähene.

16 Vaidlustatud otsuse 338. põhjenduses märkis komisjon kõnealuse geograafilise turu ulatuse osas, et ta võttis arvesse asjaolu, et koosolekutel käsitleti kindlasti kogu Belgia territooriumi, kuid piirduti jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendiga, mis moodustas 5,5% kogu Belgia õlletarbimisest.

17 Komisjon järeldas vaidlustatud otsuse 339. põhjenduses, et sellises olukorras leiab ta, et rikkumine kujutab endast EÜ artikli 81 lõike 1 rasket rikkumist.

18 Komisjon märkis 340. põhjenduses, et trahvisumma kindlaksmääramisel tuleb arvesse võtta rikkujate tegelikku majanduslikku suutlikkust kahjustada tõsiselt konkurentsi ja määrata sellises suuruses trahvisumma, millel oleks piisavalt hoiatav mõju. Komisjon lisas vaidlustatud otsuse 341. põhjenduses, et selleks, et võtta

arvesse asjaomaste ettevõtjate tegelikku suutlikkust põhjustada Belgia õlleturul, eriti jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendis, olulist kahju, tuleb teha vahet erinevate rikkumises osalenud ettevõtjate vahel. Komisjon märkis, et võttes arvesse erinevate ettevõtjate jaemüüja kaubamärkide segmendis saadud käivet, jaotas ta ettevõtjad kahte kategooriasse. Hageja ja Martens, kellel oli jaemüüja kaubamärkide segmendis kõige suurem käive, kuulusid esimesse kategooriasse. Interbrew ja Alken-Maes, kelle käive selles segmendis oli tunduvalt väiksem, loeti teise kategooriasse kuuluvateks.

19 Vaidlustatud otsuse 342. põhjenduses otsustas komisjon eespool toodud asjaolusid arvesse võttes määrata hageja ja Martensi trahvisummaks 300 000 eurot ning Interbrew' ja Alken-Maesi trahviks 250 000 eurot.

20 Selleks, et trahvil oleks piisavalt hoiatav mõju, ja selleks, et võtta arvesse asjaolu, et Interbrew ja Alken-Maes võisid rahvusvaheliste ettevõtjatena või rahvusvahelisse kontserni kuuluvate ettevõtjatena erinevalt hagejast ja Martensist pääseda hõlpsamini ligi õigus- ja majandusalastele teadmistele ning infrastruktuuridele, mis võimaldasid neil paremini hinnata nende käitumise õigusvastasust ja sellest tulenevaid tagajärgi konkurentsiõiguses, otsustas komisjon vaidlustatud otsuse 343. põhjenduses, et on alust kohandada Interbrew' ja Alken-Maesi trahvi spetsiifilist lähtesummat. Vaidlustatud otsuse 344. põhjenduses otsustas komisjon, et võttes arvesse Interbrew' ja Alken-Maesi suurust ning nende koguvahendeid, tuleb neile määratud trahv 250 000 eurot korrutada Interbrew' puhul viiega ja Alken-Maesi puhul kahega.

21 Vaidlustatud otsuse 345. põhjenduses märkis komisjon, et rikkumise kestus oli üheksa kuud, mida ükski asjaosaline ei vaidlustanud, ning et sellega ei saa põhjendada trahvisumma mingisugust suurendamist.

22 Vaidlustatud otsuse 347. põhjenduses märkis komisjon, et jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle kohta koosolekute korraldamise algatus tuli Interbrew'lt ja Alken-Maesilt ning et võttes arvesse seda raskendavat asjaolu, tuleb Interbrew' ja Alken-Maesi trahvi põhisummat suurendada 30% võrra.

23 Komisjon seevastu ei võtnud arvesse ühtegi kergendavat asjaolu ja kõik sel eesmärgil esitatud argumendid jäeti vaidlustatud otsuse 348.–354. põhjenduses tähelepanuta. Tuleb siiski märkida, et vaidlustatud otsuse 351. põhjenduses leidis komisjon, et hagejale määratud trahvi arvutamisel ei olnud mingit põhjust võtta arvesse asjaolu, et jaemüüja kaubamärkide all müüdava õlle segmendis saadud käive oli vaid väike osa hageja kogukäibest. Komisjon meenutas, et trahvi arvutamise aluseks olid rikkumise raskusaste ja kestus ning kuigi ta varem arvutas trahve, lähtudes põhisummast, mis vastas teatavale protsendile asjaomasest käibest, on trahvisummade kindlaksmääramisel komisjoni valikuvabaduse ainsad piirangud määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 kohaselt vaid selles sättes nimetatud seaduslikud piirmäärad. Komisjon lisas, et ülejäänud osas arvestas ta rikkumise raskusastme hindamisel nõuetekohaselt rikkuva tegevuse majanduslikku tähtsust.

24 Seejärel märkis komisjon vaidlustatud otsuse 355. põhjenduses, et kõik kartellikokkuleppesse kaasatud ettevõtjad olid viidanud koostööteatisele.

25 Interbrew' osas tõdes komisjon, et ta ei saa taotleda oma trahvisumma „olulist vähendamist" koostööteatise punkti C tähenduses, kuna jaemüüja kaubamärke puudutavate arutelude algatajaks oli tema. Komisjon märkis siiski, et Interbrew tunnistas kooskõlastatud tegevuse esinemist ajal, mil komisjon ei teadnud sellest

juhtumist veel midagi, osutas pidevalt ja tingimusteta kaasabi kogu uurimise vältel ning et ta ei ole vaidlustanud nende faktide sisulist õigsust, mis komisjoni silmis moodustasid rikkumise. Koostööteatise punkti D alusel vähendas komisjon seega Interbrew'le määratud trahvisummat 50%.

26 Alken-Maesi küsimuses märkis komisjon, et ta ei ole vaidlustanud nende faktide sisulist õigsust, mis komisjoni meelest näitasid, et tegemist on jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutava kartellikokkuleppega, kuid tema koostöö ei olnud enamat kui lihtsalt 22. märtsil 2000 komisjoni poolt vastavalt määruse nr 17 artikli 11 lõikele 1 saadetud infonõudele vastamine. Komisjon leidis seetõttu, et Alken-Maesile määratud trahvisummat tuleb koostööteatise punkti D 2 teise taande alusel vähendada 10%.

27 Hageja osas märkis komisjon, et ka tema ei ole vaidlustanud rikkumise moodustanud faktide sisulist õigsust, kuid et hageja esitatud informatsioon ei olnud enamat kui lihtsalt 22. märtsil 2000 komisjoni poolt vastavalt määruse nr 17 artikli 11 lõikele 1 saadetud infonõudele vastamine. Komisjon otsustas seetõttu, et hagejale määratud trahvisummat tuleb koostööteatise punkti D 2 teise taande alusel vähendada 10%.

28 Lõpuks märkis komisjon Martensi osas esiteks, et ta vaidlustas oma vastuses vastuväiteteatisele selles kirjeldatud rikkumise olemasolu, ning teiseks, et teave, mille ta komisjonile enne vastuväiteteatise saatmist esitas, ei olnud enamat kui lihtsalt 22. märtsil 2000 komisjoni poolt vastavalt määruse nr 17 artikli 11 lõikele 1 saadetud infonõudele vastamine, ning viimaks, et dokumendid, mis ta komisjonile pärast vastuväiteteatise esitamist saatis, kaldusid vaid toetama teda kaitsvaid väiteid

või viitasid konkurentsieeskirjade muu rikkumise võimalikule olemasolule, ning need asjaolud ei saa viia trahvi vähendamiseni. Komisjon märkis siiski, et Martens tegi menetluse käigus koostööd viisil, mis kiirendas selle kulgu, ning leidis, et temale määratud trahvisummat tuleb koostööteatise punkti D alusel vähendada 10%.

29 Vaidlustatud otsuse resolutiivosa on sõnastatud järgmiselt:

„Artikkel 3

[Interbrew], [Alken-Maes], [hageja] ja [Martens] rikkusid [EÜ] artikli 81 lõiget 1, osaledes kooskõlastatud tegevuses, mis puudutas hindu, klientide jagamist ja teabe vahetamist Belgias jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendis ning seda ajavahemikus 9. oktoober 1997–7. juuli 1998.

Artikkel 4

[Interbrew'le], [Alken-Maesile], [hagejale] ja [Martensile] määratakse artiklis 3 tuvastatud rikkumiste eest järgmised trahvid:

a) [Interbrew'le]: trahv 812 000 eurot;

b) [Alken-Maesile]: trahv 585 000 eurot;

c) [hagejale]: trahv 270 000 eurot;

d) [Martensile]: trahv 270 000 eurot.

[...]"

Menetlus ja poolte nõuded

30 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtusse 27. veebruaril 2002.

31 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Esimese Astme Kohus (viies koda) alustada suulist menetlust. 9. detsembri 2004. aasta avalikul kohtuistungil kuulati ära poolte kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu esitatud küsimustele.

32 Kohtuistungil palus Esimese Astme Kohus kodukorra artikli 64 lõike 3 alusel komisjonil esitada teatavaks tähtpäevaks mõned dokumendid. Sellises olukorras ja selleks, et võimaldada pooltel nimetatud dokumentide kohta märkusi esitada, otsustas viienda koja esimees suulise menetluse lõpetamise edasi lükata.

33 Komisjon esitas Esimese Astme Kohtu taotlusel kohtuistungil kindlaks määratud dokumendid tähtaegselt.

34 Hageja esitas oma kirjalikud märkused nimetatud dokumentide kohta 14. märtsil 2005. Komisjon esitas 10. mail 2005 oma kirjalikud märkused hageja 14. märtsil 2005 esitatud märkuste peale.

35 Viienda koja esimees lõpetas suulise menetluse 10. mail 2005. Pooli teavitati sellest 30. juuni 2005. aasta kirjaga.

36 Hageja palub Esimese Astme Kohtul:

— tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 4, millega talle määrati trahv 270 000 eurot, või juhul, kui talle otsustatakse määrata trahv, vähendada teise võimalusena määratud trahvisummat tunduvalt;

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

37 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

38 Hagi toetuseks esitab hageja kolm väidet. Esimene väide põhineb EÜ artiklist 253 tuleneva põhjendamiskohustuse, määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja suuniste rikkumisel, kuna hinnati valesti hageja tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt klientidele. Teine, täiendava võimalusena esitatud väide põhineb suuniste ja põhjendamiskohustuse rikkumisel, kuna hageja rolli kartellikokkuleppes hinnati valesti. Kolmas, samuti täiendava võimalusena esitatud väide põhineb koostööteatise ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisel.

Esimene väide, mis põhineb põhjendamiskohustuse, määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja suuniste rikkumisel, kuna hinnati valesti hageja tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt klientidele

39 Väide jaguneb kaheks. Esiteks väidab hageja, et jättes määratlemata kõnealuse jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle turusegmendi asjaomase turuna, rikkus komisjon temal lasuvat põhjendamiskohustust. Teiseks väidab ta, et isegi kui kõnealune jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segment kujutab endast asjaomast turgu, siis hindas komisjon tema tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt klientidele, määruse nr 17 artikli 15 lõiget 2 ja suuniseid rikkudes.

Esimene osa, mis puudutab põhjendamiskohustuse rikkumist, kuna jäeti määratlemata jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segment asjaomase turuna

— Poolte argumendid

40 Hageja väidab, et komisjon ei määratlenud kõnealust turgu, mis on hädatarvilik, selleks et mõõta tema mõju turul ja määrata kindlaks rikkujate tegelik majanduslik suutlikkus põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele.

41 Komisjoni poolt vaidlustatud otsuses läbi viidud analüüs ei võimalda järeldada, et jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segment kujutab endast võrreldes üldise Belgia õlleturuga eraldi turgu, millel hageja ja Martens olid kaitstud kahe suurima Belgia õlleturul tegutseja, nimelt Interbrew' ja Alken-Maesi konkurentsisurve eest. Sellest tuleneb hageja sõnul see, et kuna asjaomast turgu ei ole määratletud, ei saanud komisjon põhjendatult hinnata hageja tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt tarbijatele, võttes arvesse vaid jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendis saadud käivet.

42 Selliselt toimides rikkus komisjon EÜ asutamislepingu artiklist 253 tulenevat põhjendamiskohustust.

43 Komisjon vaidleb sellele väitele vastu ning väidab, et ta on täielikult täitnud põhjendamiskohustust, mis tal trahvide valdkonnas lasub.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

44 Mis puudutab hagisid, mis on esitatud komisjoni otsuste peale, millega määratakse ettevõtjatele trahve konkurentsieeskirjade rikkumise eest, siis Esimese Astme Kohtu pädevus tuleneb kahest alusest. Esiteks on kohus EÜ artikli 230 alusel pädev kontrollima nende seaduslikkust. Selle käigus peab ta muu hulgas kontrollima EÜ artiklis 253 ette nähtud põhjendamiskohustuse järgimist, mille rikkumine toob kaasa otsuse ebaseaduslikkuse. Teiseks on Esimese Astme Kohus pädev talle EÜ artikliga 229 ja määruse nr 17 artikliga 17 antud täieliku pädevuse raames hindama trahvisummade kohasust. Viimati nimetatud hindamine võib õigustada sellise täiendava teabe esitamist ja arvesse võtmist, mille mainimist vaidlustatud otsuses ei ole sellisena EÜ artikli 253 sätestatud põhjendamiskohustuse alusel nõutud (Euroopa Kohtu 16. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-248/98 P: KNP BT *v.* komisjon, EKL 2000, lk I-9641, punktid 38–40, ja Esimese Astme Kohtu 9. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-220/00: Cheil Jedang *v.* komisjon, EKL 2003, lk II-2473, punkt 215).

45 Põhjendamiskohustuse järgimise kontrolli osas tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab EÜ artiklis 253 nõutud põhjendusest selgelt ja üheselt selguma akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel võetud meetme põhjuseid mõista ja pädeval kohtuasutusel järelevalvet teostada. Põhjendamisnõuet tuleb hinnata koostoimes asjaoludega, nimelt akti sisu, esitatud põhjenduste olemuse ja huviga, mis võib olla akti adressaatidel või teistel otseselt ja isiklikult aktiga seotud isikutel selgituste saamiseks. Ei ole nõutud, et põhjendused täpsustaksid kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna otsuse põhjenduste vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja asjaomase valdkonna õiguslikku regulatsiooni silmas pidades (Euroopa Kohtu 13. märtsi 1985. aasta otsus liidetud kohtuasjades 296/82 ja 318/82: Holland ja Leeuwarder Papierwarenfabriek *v.* komisjon, EKL 1985, lk 809, punkt 19; 29. veebruari 1996. aasta otsus kohtuasjas C-56/93: Belgia *v.* komisjon, EKL 1996, lk I-723, punkt 86, ja 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon *v.* Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63, ja eespool punktis 44 viidatud otsus kohtuasjas Cheil Jedang *v.* komisjon, punkt 216).

46 Mis puudutab põhjendamiskohustuse ulatust konkurentsieeskirjade rikkumise eest määratud trahvide arvutamisel, siis tuleb esiteks meenutada, et see tuleb kindlaks määrata, arvestades määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 teist lõiku, mille kohaselt „[t]rahvisummat määrates võetakse arvesse nii rikkumise raskusastet kui ka kestust". Niisiis, põhjendamiskohustust puudutava olulise vorminõude tingimused on täidetud, kui komisjon märgib oma otsuses hindamise alused, mis võimaldasid tal mõõta rikkumise raskusastet ja kestust (Euroopa Kohtu 16. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-291/98 P: Sarrió *v.* komisjon, EKL 2000, lk I-9991, punkt 73, ja 15. oktoobri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades: C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P ja C-254/99 P: Limburgse Vinyl Maatschappij jt *v.* komisjon, EKL 2002, lk I-8375, punkt 463). Teiseks sisaldavad suunised ja koostööteatis hindamise alustele viitavaid norme, millega komisjon peab rikkumise raskusastme ja kestuse mõõtmisel arvestama (eespool punktis 44 viidatud otsus kohtuasjas Cheil Jedang *v.* komisjon, punkt 217). Sellisel juhul on põhjendamiskohustuse kui olulise vorminõude tingimused täidetud, kui komisjon märgib oma otsuses hindamise alused, millega ta suuniseid ja vastaval juhul koostööteatist kohaldades arvestas ning mis võimaldasid tal trahvisumma väljaarvutamiseks mõõta rikkumise raskusastet ja kestust (eespool punktis 44 viidatud otsus kohtuasjas Cheil Jedang *v.* komisjon, punkt 218).

47 Käesoleval juhul on komisjon need tingimused täitnud.

48 Esiteks tuleb nentida, et komisjon märkis vaidlustatud otsuses üksikasjalikult viisi, kuidas ta määratud trahvid arvutas, selgitades oma arutluskäigu igat etappi (vt eespool punktid 14–28).

49 Teiseks tuleb samuti märkida, et ühelt poolt hageja tunnistas rikkumist, nii nagu komisjon selle vaidlustatud otsuse artiklis 3 tuvastas, millest tuleneb see, et hageja ei

vaidlusta asjaolu, et kartellikokkulepe käsitles vaid jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmenti. Teisest küljest ei vaidlusta ta ka tühistamise või trahvi vähendamise nõude raames, et kartellikokkulepe käsitles vaid jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmenti, samuti ei vaidlusta ta asjaomaste ettevõtjate komisjoni poolt kindlaks tehtud käivete suurust selles segmendis ega ka ettevõtjate jagamist kahte kategooriasse, nii nagu komisjon nimetatud segmendi käibe alusel seda tegi.

50 Nenditust nähtub esiteks, et ei ole mingit kahtlust, et hagejale ette heidetud ja komisjoni poolt tõendatud rikkumine puudutas vaid jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle müüki, ning teiseks hindas komisjon trahvisumma kindlaksmääramisel erinevaid suuniste kohaselt arvesse võetud asjaolusid nimelt seda turusegmenti silmas pidades. Seda tehes viitas komisjon muu hulgas kas jaemüüja kaubamärkide või nende kaubamärkide all müüdava õllega seotud kartellikokkuleppele või jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendile.

51 Vaidlustatud otsuse 335.–339. põhjendusest nähtub selgelt, et kartellkokkuleppe eseme kitsendamine jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendiga mängis määravat rolli rikkumise klassifitseerimisel raske, mitte väga raske rikkumisena suuniste punkti 1 alapunkti A teise lõigu tähenduses. Komisjon märkis vaidlustatud otsuse 338. põhjenduses tegelikult, et arvestades asjaolu, et kuigi koosolekud puudutasid kindlasti kogu Belgia territooriumi, piirdusid need üksnes jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendiga, mis moodustas 5,5% kogu Belgia õlletarbimisest.

52 Just sellises olukorras tuleb analüüsida komisjoni poolt esitatud põhjendust hinnangu kohta, mis ta andis hageja tegelikule majanduslikule suutlikkusele põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele.

53 Selles suhtes ilmneb kõigepealt — nagu komisjon õigesti märgib —, et nimetatud hindamine oli vaid üks etapp teiste hulgas protsessis, mille käigus määrati kindlaks igale ettevõtjale kohaldatava trahvi spetsiifiline lähtesumma vastavalt toimepandud rikkumise raskusastmele, mis tehti kindlaks mitmetest kriteeriumidest lähtuvalt.

54 Niisiis, pärast seda, kui oli märgitud, et rikkumist tuleb pidada raskeks eelkõige asjaolu tõttu, et see piirdub jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendiga, täpsustas komisjon vaidlustatud otsuse 341. põhjenduses, et rikkumise toimepanemisel osalenud ettevõtjatel tuleb vahet teha „selleks, et võtta arvesse asjaomaste ettevõtjate tegelikku suutlikkust põhjustada olulist kahju Belgia õlleturule, eelkõige jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendile". Olgugi, et komisjon viitas „Belgia õlleturule", mida ta kvalifitseeris kohtuistungil redaktsioonilise veana, nähtub siiski nii asjaolust, et ta lisas „eelkõige jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendile", kui ka asjaolust, et ta võttis arvesse „erinevate ettevõtjate käibeid jaemüüja kaubamärgi segmendis", et komisjon soovis iga kartellikokkuleppes osalenud ettevõtja vastutuse astet eristada lähtuvalt jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendist, hinnates nende tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt tarbijatele, vastavalt suuniste punkti 1 alapunkti A neljandale lõigule.

55 Asjaolu, et see hindamine lähtus viitest jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendile, tuleneb vaid sellest, et komisjoni poolt antud koguhinnang hindamaks rikkumise raskusastet pidi tingimata arvesse võtma asjaolu, et kartellikokkulepe puudutas vaid nimetatud segmenti, nagu komisjon ka vaidlustatud otsuse artiklis 3 nentis. Pealegi oleks olnud mõttetu, et komisjon ühest küljest võtab arvesse, et kartellikokkulepe puudutas vaid jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmenti, määramaks kindlaks raskusastme suuniste punkti 1 alapunkti A esimese ja teise lõigu tähenduses, ning teisest küljest hindab asjaomaste ettevõtjate tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada kogu Belgias müüdava õlle turul olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt tarbijatele.

56 Sellest järeldub, et hageja ei saa komisjonile ette heita, et ta rikkus temal lasuvat põhjendamiskohustust, kui ta hageja „tegeliku majandusliku suutlikkuse" põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele hindamisel viitas jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendile, kuna esiteks on komisjon vaidlustatud otsuses ära märkinud mitmed hindamise alused, mis võimaldasid tal mõõta rikkumise raskusastet, ja teiseks tuleneb märgitust, et komisjoni antud hinnang võttis korrakindlalt arvesse asjaolu, et kartellikokkulepe puudutas vaid jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmenti.

57 Igal juhul selleks, et suuniste kohaldamise raames hinnata hageja „tegelikku majanduslikku suutlikkust" põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, isegi kui hageja väidet tuleb mõista seda etteheidet toetavana, mis tuleneb komisjoni kohustuse rikkumisest määratleda eelnevalt jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segment kui eraldiseisev turg, tuleb ennekõike märkida, et suunised ei nõua, et komisjon piiritleks täpselt asjaomase geograafilise turu (Esimese Astme Kohtu 6. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas T-62/98: Volkswagen *v.* komisjon, EKL 2000, lk II-2707, punkt 341), ja pealegi ei kehtesta need erimeetodit rikkuja tegeliku suutlikkuse põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt tarbijatele, kindlaksmääramiseks. Suunised ei näe ka ette, et komisjoni võimalik valik hinnata nimetatud tegelikku suutlikkust, lähtudes rikkujate müügitulemustest komisjoni poolt silmas peetud segmendis, eeldab, et eelnevalt oleks tingimata ära näidatud, et see segment on asjaomane turg.

58 Seejärel tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et EÜ artikli 81 lõike 1 rakendamise raames tuleb selleks, et teha kindlaks, kas kokkulepe võib kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust ning kas selle eesmärgiks on takistada, piirata või moonutada konkurentsi toimimist ühisturul, määratleda asjaomane turg (Esimese Astme Kohtu 21. veebruari 1995. aasta otsus kohtuasjas T-29/92: SPO jt *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-289, punkt 74; 15. märtsi 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 ja T-104/95: Cimenteries CBR jt *v.* komisjon, n-ö „Tsemendi kohtuasi", EKL 2000, lk II-491, punkt 1093, ja eespool punktis 57 viidatud otsus kohtuasjas Volkswagen *v.* komisjon, punkt 230). Järelikult lasub EÜ artikli 81 lõike 1 alusel tehtud otsuse puhul

komisjonil kohustus piiritleda asjaomane turg vaid siis, kui piiritlemata jätmise korral ei ole võimalik otsustada, kas kokkulepe, ettevõtjate ühenduse otsus või asjaomane kooskõlastatud tegevus võib kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust ning kas selle eesmärgiks on takistada, piirata või moonutada konkurentsi toimimist ühisturul (Esimese Astme Kohtu 15. detsembri 1998. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-374/94, T-375/94, T-384/94 ja T-388/94: European Night Services jt *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-3141, punktid 93–95 ja 105, ning eespool punktis 57 viidatud otsus kohtuasjas Volkswagen *v.* komisjon, punkt 230).

59 Niisiis ei saa nõuda, et komisjon tõendaks, et konkurentsivastase eesmärgiga kartellikokkuleppes silmas peetud kaup kujutab endast eraldiseisvat turgu, selleks et hinnata ühte kriteeriumidest, mida kohaldatakse trahvisumma kindlaksmääramisel, kuna selline tõendamine ei ole vajalik rikkumise enda tuvastamiseks. Trahvisumma kindlaksmääramine peab põhinema komisjoni poolt tõendatud rikkumise raskusastmel ja kestusel ning toimepandud rikkumise eest määratava trahvi arvutamiseks antavas hinnangus rikkuja tegelikule majanduslikule suutlikkusele põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt tarbijatele, tuleb lähtuda vaid nendest kaupadest, mis on kartellikokkuleppe esemeks.

60 Järelikult tuleb esimese väite esimene osa tähelepanuta jätta.

Teine osa, mis puudutab määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja suuniste rikkumist, kuna hinnati ebaõigesti hageja tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt tarbijatele

— Poolte argumendid

61 Hageja väidab, et isegi kui jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segment kujutab endast asjaomast turgu — millega hageja küll nõus ei ole —, on komisjon määruse

nr 17 artikli 15 lõiget 2 ja suuniseid rikkudes leidnud, et tema tegelik majanduslik suutlikkus põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele oli suurem kui Interbrew'l ja Alken-Maesil, sellal kui neil on kogu Belgia õlleturul väga tugev positsioon vastavalt 55% ja 15%-ga turust. Hoolimata asjaolust, et hageja käive oli vaidlustatud otsuses arvesse võetud kuupäeval jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendis suurem kui Interbrew'l ja Alken-Maesil, oli tal tegelikult palju nõrgem majanduslik suutlikkus tekitada olulist kahju teistele turuosalistele.

62 Nii nagu tuleneb ka vaidlustatud otsusest, on see tõendatud asjaoluga, et Interbrew ja Alken-Maes algatasid jaemüüja kaubamärgi all müümist puudutavad neli koosolekut, mis komisjon meelega tähelepanuta jättis ning mis on vasturääkiv tema järeldustele, et Interbrew ja Alken-Maes olid jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle turul väiksema tähtsusega turuosalised. Selleks et hinnata rikkujate tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada sellel turul olulist kahju teistele turuosalistele, on võimatu teha üldistust nende majandusliku suutlikkuse kohta kogu õlleturul. Tegelikult olid Interbrew ja Alken-Maes suurema tootmisvõimsuse ja suuremahulisema müügi tõttu oma kaubamärgi all võimelised avaldama hageja ja Martensi suhtes jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle turul tugevat survet.

63 Komisjon vaidleb hageja argumentatsioonile vastu.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

64 Hageja poolt välja toodud täiendava argumendi osas, mis käsitleb ebaõiget hinnangut tema tegelikule suutlikkusele põhjustada olulist kahju teistele turuosa-

listele, eeskätt tarbijatele, isegi kui asjaomaseks turuks on jaemüüja kaubamärgi all müüdav õlle segment, tuleb esiteks meenutada, et sellise hinnangu andmisel tegi komisjon vaidlustatud otsuse 341. põhjenduses vahet erinevate rikkumises osalenud ettevõtjate vahel, jagades nad jaemüüja kaubamärgi segmendis saadud käibe alusel kahte kategooriasse.

65 Seejärel tuleb meenutada (vt eespool punkt 49), et vaidlustatud ei ole ei iga ettevõtja poolt vastavalt selles segmendis saadud komisjoni poolt kindlaks tehtud käivet ega ettevõtjate jaotamist kahte kategooriasse, nii nagu komisjon seda nimetatud käivete alusel tegi.

66 Mis puudutab argumenti, mille kohaselt asjaolu, et Interbrew ja Alken-Maes näitasid üles initsiatiivi jaemüüja kaubamärgi all müümist puudutava nelja koosoleku suhtes, on vastuolus järeldusega, et Interbrew ja Alken-Maes olid selles segmendis vähem olulised turuosalised, tuleb märkida, et komisjon võttis arvesse Interbrew' ja Alken-Maesi erilist rolli jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutava kartellikokkuleppe algatajatena, võttes seda mõlema suhtes arvesse raskendava asjaoluna, mille tulemusel nende trahvi põhisummat suurendati 30% (vt eespool punkt 22).

67 Viimaks, mis puudutab hageja argumenti, et jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segmendi arvessevõtmine selleks, et hinnata tema tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt tarbijatele, ei võimalda pealegi teha üldistust Interbrew' ja Alken-Maesi majandusliku suutlikkuse kohta kogu õlleturul, tuleb märkida, et komisjon märkis vaidlustatud otsuse 343. põhjenduses, et trahvide hoiatava mõju tagamise vajaduse tõttu võtab ta arvesse asjaolu, et Interbrew ja Alken-Maes olid vastupidiselt hagejale ja Martensile rahvusvahelised ettevõtjad või kuulusid rahvusvahelisse kontserni ning neil oli

lihtsam ligi pääseda õigus- ja majandusalastele teadmistele ning infrastruktuuridele, mis võimaldasid neil hõlpsamini hinnata nende käitumise õigusvastasust ja sellest tulenevaid tagajärgi konkurentsiõiguses. Niisiis, komisjon võttis arvesse Alken-Maesi ja Interbrew' suuremat üldist majanduslikku võimsust, kahe- ja viiekordistades seetõttu vastavalt Alken-Maesile ja Interbrew'le kindlaks määratud lähtesummad.

68 Sellest järeldub, et nii väite teine osa kui esimene väide tervikuna tuleb tähelepanuta jätta.

Teine väide, mis põhineb suuniste rikkumisel, kuna hageja rolli kartellikokkuleppes hinnati valesti, ja teiseks põhjendamiskohustuse rikkumisel

— Poolte argumendid

69 Viidates Euroopa Kohtu praktikale (10. detsembri 1985. aasta otsus liidetud kohtuasjades 240/82–242/82, 261/82, 262/82, 268/82 ja 269/82: Stichting Sigarettenindustrie jt *v.* komisjon, EKL 1985, lk 3831, punkt 100), väidab hageja, et komisjon kohaldas suuniseid vääralt ja rikkus temal lasuvat põhjendamiskohustust, jättes hageja puhul arvesse võtmata suuniste punkti 3 esimeses taandes toodud kergendava asjaolu, st „puhtalt passiivne või käsutäitja roll rikkumises", samas kui tema roll oli väga passiivne või igal juhul vaieldamatult vähem aktiivne kui asjaomasel neljal koosolekul osalenud ülejäänud kolmel ettevõtjal.

70 Kuna Esimese Astme Kohus palus kohtuistungil hagejal oma argumentatsiooni täpsustada, märkis hageja, et lisaks sellele, et ta viitas kitsalt kergendavale asjaolule „puhtalt passiivne või käsutäitja roll rikkumises", osutas ta laiemalt kergendava asjaolu kohaldamisele tema suhtes teisest kolmest osalisest vähem aktiivse rolli tõttu kartellikokkuleppes. Seda väiksemat rolli väljendab eelkõige hageja puudumine Hollandi jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle turult, mida käsitlesid kaks viimast kartellikokkulepet puudutavat koosolekut.

71 Isegi kui hageja ei vaidlusta, et ta osales neljal kohtumisel, millest kaks esimest toimusid Belgias ning ülejäänud Madalmaades, ega seda, et ta rääkis kohtumistel hindadest ja klientide jagamisest, rõhutab ta, et tema passiivset osalemist või igatahes vähemaktiivset osalemist iseloomustavad kaks elementi. Esiteks algatasid koosolekud Interbrew ja Alken-Maes. Teiseks ei tegutsenud hageja Hollandi turul ning ta ei olnud seetõttu kahest Madalmaades toimunud Interbrew' poolt Martensi palvel korraldatud kohtumisest huvitatud.

72 Hageja kohalolek koosolekutel ja tema osalemine infovahetuses ei luba tema rolli aktiivsena kvalifitseerida, kuna niiviisi võivad kergendavad asjaolud kaotada oma mõtte. Tema väidetavalt aktiivne roll seisnes tegelikkuses vaid kartellis käsutäitjana osalemises.

73 Komisjon ei nõustu hageja argumentatsiooniga ja väidab, et vähemaktiivset rolli kartellis ei saa igal juhul kergendava asjaoluna arvesse võtta.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

74 Esiteks, mis puudutab komisjoni ebaõigetest järeldustest tulenevat etteheidet, mille kohaselt hageja roll kartellis ei saa endast kujutada kergendavat asjaolu, tuleb kõigepealt märkida, et suuniste punktis 3 on märgitud, et määratud trahvi põhisummat vähendatakse ettevõtja suhtes, kui ilmnevad kergendavad asjaolud, näiteks „puhtalt passiivne või käsutäitja roll rikkumises" (esimene taane).

75 Samuti tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab asjaomane ettevõtja selleks, et tema suhtes kohaldataks kergendavat asjaolu, mis tuleneb „puhtalt passiivsest või käsutäitja rollist", olema hoidnud „madalat profiili", mida iseloomustab aktiivse osalemise puudumine konkurentsivastase kokkuleppe või kokkulepete väljatöötamise juures (eespool punktis 44 viidatud otsus kohtuasjas Cheil Jedang *v.* komisjon, punkt 167). Esimese Astme Kohus leidis, et tegurite hulgas, mis tõendavad ettevõtja passiivset rolli kartellis, võib arvesse võtta eelkõige tema märgatavalt juhuslikumat koosolekutest osavõtmist võrreldes kartellikokkuleppe tavaliste pooltega, tema hilisemat sisenemist rikkumise esemeks olevale turule, sõltumata tema osalemise kestusest, või ka selle kohta rikkumises osalenud kolmandate ettevõtjate esindajate poolt tehtud sõnaselgete avalduste olemasolu (eespool punktis 44 viidatud otsus kohtuasjas Cheil Jedang *v.* komisjon, punkt 168).

76 Seejärel tuleb märkida, et komisjon leidis käesoleval juhul vaidlustatud otsuse 349. põhjenduses, et „[hageja] ja Martens mõlemad väitsid, et nende osalemist kartellikokkuleppes tuleb pidada passiivseks". Komisjon märkis samas põhjenduses siiski, et „[hageja] ja Martens osalesid aktiivselt jaemüüja kaubamärke puudutavas kartellis", et „[n]eed kaks õlletootjat võtsid tegelikult osa kõikidest komisjonile teadaolevatest koosolekutest ja et [hageja] muu hulgas tunnistas, et ta vahetas informatsiooni Belgias jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle kohta teiste asjaomaste õlletootjatega ja sõlmis kokkulepped hindade ja klientide jagamise kohta".

77 Hageja ei vaidlusta seega, et ta osales kõikidel komisjonile teadaolevatel kartelli koosolekutel, ning tunnistab oma hagiavalduses, et ta osales asjaomasel neljal kohtumisel, millest kaks esimest toimusid Belgias ning ülejäänud kaks Madalmaades. Pealegi ei vaidlusta hageja, et sarnaselt ülejäänud kolme menetlusse kaasatud õlletootjaga rääkis ta kohtumistel hinnast ja klientide jagamisest.

78 Seetõttu tuleb järeldada, et kuna hageja osales kõigil kartelli koosolekutel ja nende käigus hinna ja klientide jagamise kohta teabe vahetamisel, kinnitas ta teatavat aktiivset osalemist kartellikokkuleppes, mis on selgelt vastuolus sellega, mida eeldab taotletava kergendava asjaolu kohaldamine.

79 Seda järeldust ei muuda asjaolu, et jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutavate koosolekute korraldamise algatasid Interbrew ja Alken-Maes. Asjaolu, et komisjon võttis kartellikokkuleppe poole suhtes raskendava asjaoluna arvesse eriti aktiivset rolli, millest annab tunnistust kartellikokkuleppe algatamine, ei tähenda mingil juhul, et komisjon peab sellest tulenevalt teiste poolte puhul võtma arvesse kergendavat asjaolu põhjusel, et nad on täitnud puhtalt passiivset või käsutäitja rolli. Ühe ettevõtja käitumise iseloomulikud tunnused ei saa kindlaks määra raskendava või kergendava asjaolu kohaldatavust teise ettevõtja suhtes. Selliste asjaolude arvessevõtmine on tegelikult seotud ettevõtja individuaalse käitumisega ja peab seega tingimata põhinema tema enda käitumise tunnusjoontel.

80 Vähemaktiivset rolli, mida hageja väitis endal kartellis olevat, ei saa ka pidada suunistes sõnaselgelt toodud „puhtalt passiivsest või käsutäitja rollist" eraldiseisvaks kergendavaks asjaoluks. Isegi kui on kindlaks tehtud, et hageja käitumine oli tegelikult võrreldes teiste osalistega vähem aktiivne, näiteks Hollandi turult puudumise tõttu, ei õigusta see lihtne aktiivsuse astme erinevus trahvi vähendamist. Selline käitumine väljendab vaid väiksemat innukust kartelli suunamises, seadmata

siiski kahtluse alla hageja täielikku osavõttu rikkumises, mis väljendub muu hulgas tema süstemaatilises osalemises konkurentsivastastel koosolekutel kogu rikkumise kestel ja selliste asjaolude puudumises, millega võiks toetada väidet, et hageja ei soovinud kartellikokkuleppe eesmärkide poole püüelda.

81 Samuti ei saa arvesse võtta viidet komisjoni varasemale otsustamispraktikale. Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et komisjonil on määruse nr 17 raames kaalutlusõigus trahvisummade kindlaksmääramisel, et suunata ettevõtjate käitumist konkurentsieeskirjade järgimisele (Esimese Astme Kohtu 6. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas T-150/89: Martinelli *v.* komisjon, EKL 1995, lk II-1165, punkt 59; 11. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-49/95: Van Megen Sports *v.* komisjon, EKL 1996, lk II-1799, punkt 53, ja 21. oktoobri 1997. aasta otsus kohtuasjas T-229/94: Deutsche Bahn *v.* komisjon, EKL 1997, lk II-1689, punkt 127). Asjaolu, et komisjon on minevikus kohaldanud teatava suurusega trahve teatavat tüüpi rikkumistele, ei saa võtta võimalust seda taset tõsta määruses nr 17 märgitud piirides, kui see on vajalik ühenduse konkurentsipoliitika elluviimise tagamiseks (Euroopa Kohtu 7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80–103/80: Musique diffusion française jt *v.* komisjon, EKL 1983, lk 1825, punkt 109; Esimese Astme Kohtu 10. märtsi 1992. aasta otsus kohtuasjas T-12/89: Solvay *v.* komisjon, EKL 1992, lk II-907, punkt 309, ja 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-304/94: Europa Carton *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-869, punkt 89). Ühenduse konkurentsieeskirjade tõhus kohaldamine eeldab vastupidi, et komisjon saaks igal ajal kohandada trahvide taset vastavalt selle poliitika vajadustele (eespool viidatud otsus kohtuasjas Musique diffusion française jt *v.* komisjon, punkt 109; Esimese Astme Kohtu 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-23/99: LR AF 1998 *v.* komisjon, EKL 2002, lk II-1705, punkt 237).

82 Mis puudutab teiseks põhjendamiskohustuse rikkumisel põhinevat etteheidet, siis tuleb kõigepealt taas viidata eespool punktides 45 ja 46 viidatud kohtupraktikale ja seejärel nentida, et keeldudes hageja suhtes arvesse võtmast osutatud kergendavat asjaolu, märkis komisjon vaidlustatud otsuses (vt eespool punktid 76 ja 77) hindamise alused, mille tõttu ta ei võtnud hageja suhtes kergendava asjaoluna arvesse puhtalt passiivset või käsutäitja rolli. Seetõttu ei rikkunud komisjon mingil viisil temal lasuvat põhjendamiskohustust.

83 Seega tuleb järeldada, et see on õiguspärane ja piisavalt põhjendatud, et komisjon välistas taotletud kergendava asjaolu arvessevõtmise. Teine väide tuleb seega tähelepanuta jätta.

Kolmas väide, mis põhineb koostööteatise ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisel

84 Kolmas väide jaguneb kaheks. Esimeses osas viitab hageja koostööteatise ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele, mis puudutab Interbrew' soodsamat kohtlemist komisjoni poolt. Teises osas viitab hageja koostööteatise rikkumisele ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele, kuna hagejat koheldi samaväärselt Martensi ja Alken-Maesiga.

Esimene osa, mis puudutab koostööteatise ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist komisjoni poolt Interbrew' soodsama kohtlemise tõttu

— Poolte argumendid

85 Hageja väidab, et tema koostöö jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutava kartelli loomisel tuleb lugeda võrreldavaks Interbrew' omaga ning kuna talle võimaldati vaid 10% trahvisumma vähendamine koostöö eest, samas kui Interbrew' trahvi vähendati 50%, rikkus komisjon võrdse kohtlemise põhimõtet.

86 Ühelt poolt nähtus vaidlustatud otsuse toimikust, et Interbrew edastas 14. jaanuaril ja 2. veebruaril 2000, st enne vastuväiteteatist, komisjonile jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutavat kartellikokkulepet, hindade taset ja klientide jagamist käsitlevate kohtumiste toimumist puudutavad avaldused. Komisjon leidis, et Interbrew' jätkuv ja täielik koostöö ning temapoolne faktide sisulise õigsuse vaidlustamata jätmine õigustavad temale määratud trahvisumma 50-protsendilist vähendamist.

87 Teiselt poolt teatas hageja 5. aprillil 2000 vastuseks 22. märtsil 2000 esitatud infonõudele, teadmata Interbrew' avaldustest ja enne vastuväiteteatise saamist, et neljal kohtumisel oli olnud arutusel Belgia jaemüüja kaubamärgi all müüdavate kaupade hindade tase. Hageja teatas lisaks, et vahetati teavet klientide ja mahtude kohta. Seetõttu kinnitas hageja sarnaselt Interbrew'ga oma vastuses infonõudele Belgia jaemüüja kaubamärgi all müüdavaid kaupu puudutava kooskõlastamise ja infovahetuse olemasolu.

88 Esimese Astme Kohus esitas hagejale selle kohta küsimusi kohtuistungil, kus hageja märkis — viidates Esimese Astme Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsusele liidetud kohtuasjades T-236/01, T-239/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 ja T-252/01: Tokai Carbon jt *v.* komisjon (EKL 2004, lk II-1181, punktid 407–410) —, et vastupidi komisjoni väidetele esitas ta oma 5. aprilli 2000. aasta vastuses 22. märtsi 2000. aasta infonõudele rohkem teavet, kui ta oli määruse nr 17 artikli 11 alusel kohustatud esitama. Kuna ta vastas infonõudele, tuleb seda käsitleda koostööna, mida komisjon oleks pidanud koostööteatise alusel arvesse võtma.

89 Hageja rõhutab, et kuna Martens vaidlustas hindade ja klientide kooskõlastamise ning Alken-Maes piirdus sellega, et ei vaidlustanud komisjoni poolt vastuväiteteatises ette heidetud faktide sisulist õigsust, siis ainult tema poolt esitatud

teave, mis kinnitas Interbrew' esitatud informatsiooni, võimaldas tuvastada EÜ artikli 81 rikkumist.

90 Hageja avaldused, mis kinnitasid Interbrew' omi, olid rikkumise tuvastamisel otsustavad ning need olid sama määravad kui Interbrew' avaldused. Igal juhul asjaolu, et Interbrew tunnistas rikkumise olemasolu, ei õigusta iseenesest niivõrd erinevat kohtlemist komisjoni poolt.

91 Esimese Astme Kohtu palvel komisjoni poolt esitatud dokumentide kohta esitatud kirjalikes märkustes lisas hageja, et nendest dokumentidest nähtub, et tema olukord on täpselt analoogne Interbrew' omaga. Mõlemad ettevõtjad vastasid tegelikult määruse nr 17 artikli 11 alusel 11. novembri 1999. aasta ja 22. märtsi 2000. aasta infonõuetele, mis olid samasisulised, kuna kohtumised käsitlesid õlle müümist jaemüüja kaubamärgi all, mis oli hagejale 22. märtsil 2000 ning Interbrew'le 11. novembril 1999 esitatud infonõuete esemeks. Hageja ja Interbrew esitasid seega samadel tingimustel sama rikkumise kohta analoogsed andmed nii, et nende koostöö oli identne.

92 Hageja tugineb siinkohal Esimese Astme Kohtu 13. detsembri 2001. aasta otsusele liidetud kohtuasjades T-45/98 ja T-47/98: Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni *v.* komisjon, (EKL 2001, lk II-3757, punktid 235–249), mille kohaselt pelgalt tingimus, et ettevõtja on tunnistanud etteheidetud asjaolusid enne teist ettevõtjat ei saa olla nende erineva kohtlemise objektiivseks põhjuseks, kuna nende ettevõtjate poolt tehtud koostöö mahu hindamine ei saa sõltuda puhtjuhuslikest teguritest, näiteks nagu komisjoni poolt nendele küsimuste esitamise järjekord. Asjaolu, et Interbrew oli esimene, kes tunnistas vastuses infonõudele kartellikokkuleppe olemasolu, ei saa seega olla objektiivne põhjus hageja ja Interbrew' erinevaks kohtlemiseks.

93 Hageja lisab, et komisjoni esitatud dokumendid kinnitavad, et komisjon väidab ekslikult, et Interbrew esitas informatsiooni jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutava kartellikokkuleppe kohta vabatahtlikult. Nimetatud informatsioon kuulus tegelikult 11. novembri 1999. aasta infonõude kohaldamisalasse. Interbrew' ja hageja poolt tehtud koostöö maht on võrreldav.

94 Komisjon väidab, et hagejapoolse koostöö maht ei olnud kuidagi võrreldav Interbrew' omaga ning et mingisugust võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist ei saa seega esile tuua.

95 Interbrew esitas tegelikult 14. jaanuaril 2000 — täiendades seda 2. ja 8. veebruaril 2000 — omal algatusel informatsiooni jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutava kartellikokkuleppe kohta, mille olemasolust komisjon sel ajal veel teadlik ei olnud. Interbrew oli esimene, kes esitas selle kartellikokkuleppe kohta informatsiooni, mida komisjon muu hulgas asjaomase rikkumise tõendina täies ulatuses kasutas.

96 Hageja edastas omalt poolt informatsiooni vaid vastuseks talle 22. märtsil 2000 saadetud infonõudele. Ehkki kõnealune teave oli kasulik, ei olnud see midagi enamat kui vastus infonõudele ega olnud hädatarvilik rikkumise tuvastamiseks, kuivõrd rikkumine oli juba tõendatud Interbrew' poolt vabatahtlikult edastatud informatsiooniga. Asjaolu, et komisjon viitas vaidlustatud otsuses sellele informatsioonile, ei tõenda muu hulgas kuidagi, et see teave kujutas endast rikkumise tuvastamise tõendamiseks hädatarvilikke elemente ja oli midagi enamat kui infonõudele antud vastus.

97 10. mai 2005. aasta kirjalikes märkustes, mis puudutavad hageja 14. märtsi 2005. aasta märkusi dokumentide kohta, mis komisjon esitas Esimese Astme Kohtu

poolt kohtuistungil esitatud palve alusel, vaidlustab komisjon sisuliselt selle, et hageja võiks viidata eespool punktis 92 toodud otsusele kohtuasjas Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni *v.* komisjon. Hageja jättis tegelikult tähelepanuta nimetatud kohtuotsuses toodud peamise põhjenduse, nimelt selle, et võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist saab tuvastada üksnes juhul, kui asjaomased ettevõtjad esitasid analoogsetes tingimustes ja haldusmenetluse samas etapis identset informatsiooni.

98 Niisiis, nii vaidlustatud otsusest kui ka komisjoni esitatud dokumentidest tuleneb, et Interbrew ja hageja ei ole selgelt analoogsetes tingimustes ja nad ei esitanud identset informatsiooni ega teinud komisjoniga samal viisil koostööd.

99 11. novembri 1999. aasta infonõue ei pidanud kuidagi silmas jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutavat kartellikokkulepet, millest komisjon sel kuupäeval teadlik ei olnud. Niisiis, Interbrew informeeris komisjoni selle kartellikokkuleppe olemasolust omal algatusel, mistõttu komisjon palus temalt nimetatud küsimuses täiendavat informatsiooni. Seega tegi Interbrew komisjoniga väga aktiivselt koostööd. Jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutavas kartellikokkuleppes osalemise omal algatusel avaldamine on tunnustatav samm ja see tuleb hüvitada.

100 Ei saa väita, et Interbrew'le 11. novembril 1999 ja hagejale 22. märtsil 2000 esitatud küsimused olid esitatud analoogsetes tingimustes haldusmenetluse samas etapis ning et nende vastused sisaldasid identset informatsiooni. Interbrew esitas väga täieliku informatsiooni jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutava kartellikokkuleppe kohta, samas kui hageja vastas kõigepealt oma 5. aprilli 2000. aasta kirjas, et ta ei tea midagi konkurentsieeskirjade rikkumisest ning et koosolekud käsitlesid lubatud teemasid, enne kui ta tunnistas üles nimetatud koosolekute tegeliku sisu.

101 Komisjon järeldas, et ilma Interbrew' täieliku koostööta ei oleks ta kunagi saatnud infonõuet hagejale ning et jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutavat kartellikokkulepet ei oleks kunagi avastatud. Belgias seoses Interbrew/Alken-Maesi kartellikokkuleppega läbiviidud kontroll ei oleks võimaldanud avastada seda kartellikokkulepet käsitlevaid dokumente.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

102 Esiteks tuleb meenutada, et komisjon esitas oma koostööteatises tingimused, mille korral ettevõtjad, kes temaga kartellikokkuleppe asjus algatatud uurimise käigus koostööd teevad, trahvist vabastatakse või nende trahvisummat, mida nad vastasel juhul peaksid maksma, vähendatakse (koostööteatise punkt A 3).

103 Mis puudutab koostööteatise kohaldamist hageja puhul, siis ei ole vaidlustatud, et tema käitumist tuleb hinnata nimetatud teatise punkti D pealkirjaga „Trahvisumma oluline vähendamine" alusel.

104 Tuleb meenutada, et esiteks on vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale trahvisumma vähendamine haldusmenetluse raames tehtud koostöö tõttu õigustatud vaid siis, kui asjaomase ettevõtja tegevus võimaldab komisjonil kergemini rikkumise tuvastada ja vajadusel selle lõpetada (Esimese Astme Kohtu 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-327/94: SCA Holding *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-1373, punkt 156, ja eespool punktis 92 viidatud otsus kohtuasjas Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni *v.* komisjon, punkt 270).

105 Teiseks võib komisjon määruse nr 17 artikli 11 lõike 1 kohaselt talle EÜ artiklist 85 ja EÜ artikli 83 kohaldamisel antud juhtnööridest tulenevate ülesannete täitmisel hankida vajalikku informatsiooni ettevõtjatelt ja ettevõtjate ühendustelt, kes nimetatud artikli lõike 4 kohaselt on kohustatud esitama soovitud informatsiooni. Kui ettevõtja või ettevõtjate ühendus ei esita soovitud informatsiooni komisjoni määratud tähtaja jooksul või annab ebatäielikku informatsiooni, võib komisjon määruse nr 17 artikli 11 lõike 5 kohaselt otsusega nõuda informatsiooni esitamist, ja kui ettevõtja või ettevõtjate ühendus seda ei täida, jättes nõutud informatsiooni edastamata, võib komisjon määrata trahvi või karistusmakse.

106 Uurimise käigus ettevõtja tehtud koostöö ei anna õigust mingisugusele trahvisumma vähendamisele, kui see koostöö ei olnud midagi enamat kui määruse nr 17 artikli 11 lõigetest 4 ja 5 tulenevate kohustuste täitmine (eespool punktis 81 viidatud otsus kohtuasjas Solvay *v.* komisjon, punktid 341 ja 342). Seevastu juhul, kui ettevõtja esitab artikli 11 alusel esitatud infonõude vastuseks informatsiooni, mis on enamat kui see, mille esitamist komisjon nimetatud artikli kohaselt võis nõuda, võib kõnealuse ettevõtja trahvi vähendada (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-308/94: Cascades *v.* komisjon, EKL 1998, lk II-925, punkt 262).

107 Kui määruse nr 17 artikli 11 alusel esitatud infonõudes esitab komisjon lisaks puhtalt fakte käsitlevatele küsimustele ja olemasolevate dokumentide nõudele palve kirjeldada selliste mitmete koosolekute sisu ja kulgu, millel ettevõtja osales, ning nende koosolekute tulemusi või järeldusi, samas kui on selge, et komisjon kahtlustab, et nimetatud koosolekute eesmärk oli konkurentsi piiramine, kaldub selline palve sundima küsitletavat ettevõtjat üles tunnistama oma osalemist ühenduse konkurentsieeskirjade rikkumisel, mistõttu nimetatud ettevõtja ei ole

kohustatud sellistele küsimustele vastama. Sellisel juhul tuleb asjaolu, et ettevõtja esitab siiski antud teema kohta informatsiooni, pidada ettevõtjapoolseks omaalgatuslikuks koostööks, mis võib õigustada trahvi vähendamist koostööteatise kohaselt.

108 Samuti tuleb meenutada, et ettevõtjate tehtud koostöö hindamisel ei tohi komisjon eirata võrdse kohtlemise põhimõtet, mis on ühenduse õiguse üldpõhimõte ja mida väljakujunenud kohtupraktika kohaselt rikutakse vaid siis, kui sarnaseid olukordi käsitletakse erinevalt või kui erinevaid olukordi käsitletakse ühetaoliselt, välja arvatud juhul, kui see on objektiivselt põhjendatud (eespool punktis 92 viidatud otsus kohtuasjas Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni *v.* komisjon, punkt 237 ja eespool viidatud kohtupraktika).

109 Selles suhtes on selge, et asjaomaste ettevõtjate erinev kohtlemine peab sõltuma erinevast koostöö mahust, eelkõige juhul, kui see seisnes erineva informatsiooni edastamises või teabe edastamises haldusmenetluse erinevates etappides või mitteanaloogsetes tingimustes (vt selle kohta eespool punktis 92 viidatud otsus kohtuasjas Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni *v.* komisjon, punktid 245 ja 246).

110 Käesoleval juhul tuleneb vaidlustatud otsuse 360. ja 361. põhjendusest, et komisjon vähendas koostööteatise punkti D 2 teise taande alusel hageja trahvisummat 10% vaid sel põhjusel, et viimane ei vaidlustanud tuvastatud rikkumise faktide sisulist õigsust. Informatsiooni osas, mis hageja talle 22. märtsi 2000. aasta infonõude vastuseks 5. aprillil 2000 esitas, leidis komisjon, et tegemist on määruse nr 17 artiklist 11 hagejale tuleneva kohustuse täitmisega ning ehkki sellest võis olla teatavat kasu, ei kujutanud see informatsioon endast hädatarvilikku tõendusmaterjali rikkumise tõendamiseks. Järelikult ei saanud hageja trahvi vähendada võrdselt Interbrew'le võimaldatud trahvisumma vähendamisega.

111 Mis puudutab hageja esitatud argumentatsiooni, siis tuleb märkida, et viimane väidab üheaegselt, et tema poolt 22. märtsi 2000. aasta infonõude vastuseks 5. aprillil 2000 komisjonile esitatud informatsioon oli enamat, kui ta pidi määruse nr 17 artikli 11 kohaselt esitama, ning et tema esitatud informatsioon oli komisjoni poolt rikkumise tuvastamisel otsustav.

112 Siinkohal tuleb rõhutada, et isegi kui hageja esitatud informatsioon oli määrava tähtsusega, nagu ta väidab, õigustab selle informatsiooni esitamine hagejale määratud trahvisumma vähendamist vastavalt eespool punktides 104–106 viidatud kohtupraktikale vaid niivõrd, kuivõrd nimetatud informatsioon oli enamat kui see, mille esitamist komisjon võis määruse nr 17 artikli 11 kohaselt nõuda.

113 Tuleb tõdeda, et hageja poolt 5. aprilli 2000. aasta kirjas esitatud informatsioon ei ole enamat kui see, mida ta pidi määruse nr 17 artikli 11 alusel esitama. Tegelikult piirdus hageja sisuliselt üksikasjalike vastuste andmisega infonõudes esitatud küsimustele, mis puudutasid eespool nimetatud nelja koosoleku kuupäevi, nendel osalenud isikuid ja nende sisu.

114 Niivõrd, kuivõrd 5. aprilli 2001. aasta kirja fragmenti, mille kohaselt esiteks „vahetati informatsiooni klientide, müügitingimuste ja -mahtude kohta" ja teiseks püüti koosolekute kokkuvõtetega „võtta hindade suhtes otsustavamat seisukohta", võib tõlgendada kui rikkumise fakti ülestunnistust, mis on enamat kui see, mille esitamist komisjon määruse nr 17 artikli 11 alusel võib nõuda, lükkab selle oletuse igal juhul ümber hageja vastuse teine fragment: „Kinnitame teile siiski, et nendel kohtumistel

ei lahatud ei hinnakartellide ega klientide jagamise teemasid." Sellise salgamise valguses ei saa järeldada, et asjaolu, et hageja vastuse mõned fragmendid viitasid informatsiooni vahetamise esinemisele ja koosolekutel osalenute soovile võtta hindade suhtes otsustavam seisukoht, võimaldas komisjonil rikkumise kergemini tuvastada.

115 Seega tuleb järeldada, et oma 5. aprilli 2000. aasta vastuses 22. märtsi 2000. aasta infonõudele ei esitanud hageja enamat kui see, mida ta määruse nr 17 artikli 11 alusel pidi esitama, ning seetõttu ei olnud tal õigust määratud trahvisumma vähendamisele vastavalt eespool punktis 106 viidatud kohtupraktikale.

116 Seetõttu ei ole tulemuslik argument, mille kohaselt tähendab Interbrew' väidetavalt soodsam kohtlemine seetõttu, et ta esitas komisjonile informatsiooni, mida ta ei olnud kohustatud esitama, ebavõrdset kohtlemist.

117 Järelikult tuleb kolmanda väite esimene osa tähelepanuta jätta.

Teine osa, mis puudutab koostööteatise ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist ühelt poolt hageja ning teiselt poolt Martensi ja Alken-Maesi samaväärse kohtlemise tõttu

— Poolte argumendid

118 Hageja leiab, et selle koostöö maht, mida tema tegi komisjoniga, ja Martensi ning veel vähem Alken-Maesi poolt komisjoniga tehtud koostöö maht erinevad oluliselt.

Asjaolu, et kõigi kolme ettevõtja trahvi vähendati ühtmoodi 10%, annab seetõttu tunnistust võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisest.

119 Hageja tegi komisjoniga määrava tähtsusega koostööd. Lisaks avaldas ta oma 5. aprilli 2000. aasta vastuses komisjoni infonõudele, et asjaomased koosolekud käsitlesid jaemüüja kaubamärgi all müüdavate toodete hindade taset ning et vahetati informatsiooni klientide ja koguste kohta. Pealegi kinnitas hageja oma vastuses vastuväiteteatisele, et koosolekutel oli kõne all hindade tase. Niisiis oli sellel informatsioonil, mis langes kokku Interbrew' esitatuga, komisjoni jaoks määrav tähtsus, kuna see võimaldas tal tuvastada EÜ artikli 81 rikkumise. Hageja näitas üles täielikku koostöötahet ja tegi seda kogu menetluse kestel.

120 Seevastu nähtub toimikust, et Martens ei märkinud üldse oma 6. aprilli 2000. aasta vastuses komisjoni 22. märtsil 2000 määruse nr 17 artikli 11 alusel esitatud infonõudele, et asjaomastel koosolekutel oli kõne all hindade taseme või klientide jagamise küsimus. Oma vastuses vastuväiteteatisele eitas Martens ka sõnaselgelt, et nende koosolekute käigus lepiti kokku hindade või turu jagamise osas, ning seadis hoopis kahtluse alla Interbrew' väidete tõepärasuse. Martensipoolset rikkumise vaidlustamist kinnitab muu hulgas vaidlustatud otsus, kus komisjon märkis, et Martens piirdus menetluse käigus üksnes sellise koostööga, mis kiirendas menetluse kulgu.

121 Mis puudutab Alken-Maesi, siis tema 5. aprilli 2000. aasta vastus komisjoni 22. märtsi 2000. aasta infonõudele ei sisaldanud sõnaselgelt kinnitust kooskõlastatud tegevuse olemasolu kohta hindade taseme või klientide jagamise osas. Vaidlustatud

otsuses piirdus komisjon sellega, et märkis, et Danone ei eitanud Alken-Maesi nimel, et koosolekutel olid kõne all hinnad ja klientide jagamine.

122 Martensi ja Alken-Maesi koostöö mahu võrdlemisest hageja koostööga nähtub seega selgelt, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, koheldes hagejat võrdsel alusel teiste ettevõtjatega. Vastupidi komisjoni poolt kinnitatule tegi hageja enamat kui asjaolude vaidlustamata jätmine, edastades 5. aprilli 2000. aasta vastuses infonõudele olulisi avaldusi jaemüüja kaubamärgi all müüdavat õlut puudutavat kartellikokkulepet käsitlevate koosolekute sisu ja ulatuse kohta.

123 Komisjon rõhutab omalt poolt esiteks, et isegi kui hagejale ja Martensile määratud trahvisummade vähendamise määrad olid samad, olid nende vähendamiste põhjendused erinevad. Sellal kui hageja trahvi vähendati tema poolt faktide sisulise õigsuse vaidlustamata jätmise tõttu, vähendati Martensi trahvi tema poolt menetluse ajal tehtud koostöö tõttu. Kummagi ettevõtja suhtes ei kohaldatud sellist vähendust, milles oleks kokku liidetud vähendus faktide sisulise õigsuse vaidlustamata jätmise ja menetluse käigus tehtud koostöö eest.

124 Arvates, et hageja viitab kaudselt Martensi trahvisumma vähendamise põhjendamatusele, väidab komisjon, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et trahvide küsimuses ei saa arvestada argumenti, mille kohaselt võrdse kohtlemise põhimõtte alusel peaks hagejale võimaldama ebaseaduslikku vähendust. Hagejale võib seega võimaldada täiendavat vähendust vaid tema koostöö ulatuses. Kuna hageja piirdus sellega, et täitis määruse nr 17 artikli 11 alusel saadetud infonõudele vastamise kohustuse, teatamata enamat, kui ta pidi, ei ületanud tema koostöö ulatus faktide sisulise õigsuse vaidlustamata jätmist, mida komisjon arvesse võttis.

125 Teiseks, mis puudutab hageja ja Alken-Maesi olukorda, siis rõhutab komisjon, et see on sarnane, kuna nad piirdusid asjaomaste faktide sisulise õigsuse vaidlustamata jätmisega. Järelikult on loogiline, et neid koheldakse ühtemoodi.

— Esimese Astme Kohtu hinnang

126 Kuna kolmanda väite esimene osa jäeti tähelepanuta, on õiguspärane, et hageja trahvi vähendati 10% vaid sel põhjusel, et ta jättis vaidlustamata asjaomaste faktide sisulise õigsuse.

127 Seetõttu tuleb asuda seisukohale, et tulemuslik ei ole argument, mille kohaselt komisjoni poolt Martensi trahvi vähendamine 10% võrra annab tunnistust võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisest hageja suhtes, kuna Martens ei võtnud fakte omaks ega oleks pidanud sellist vähendust saama.

128 Hageja on lisaks sellele täpselt võrreldavas olukorras Alken-Maesiga, kelle trahvi vähendati samuti koostööteatise punkti D 2 teise taande kohaselt 10% võrra faktide sisulise õigsuse vaidlustamata jätmise eest. Mingisugust võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist hageja suhtes võrreldes Alken-Maesiga ei saa seega tuvastada.

129 Sellest järeldub, et väite teine osa ning ühtlasi kogu väide tuleb tähelepanuta jätta.

130 Sellises olukorras tuleb hagi jätta täielikult rahuldamata.

Kohtukulud

131 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna kohtuotsus tehti hageja kahjuks, mõistetakse vastavalt komisjoni sellekohasele nõudele kohtukulud välja hagejalt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (viies koda)

otsustab:

1. Jätta hagi rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja hagejalt.

Vilaras Martins Ribeiro Jürimäe

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 6. detsembril 2005 Luxembourgis.

Kohtusekretär

E. Coulon

Koja esimees

M. Vilaras

Sisukord

Õiguslik raamistik ..... II - 5266

Vaidluse aluseks olevad asjaolud ..... II - 5269

Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 5276

Õiguslik käsitlus ..... II - 5278

Esimene väide, mis tuleneb põhjendamiskohustuse, määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja suuniste rikkumisest, kuna hinnati valesti hageja tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt klientidele ..... II - 5278

Esimene osa, mis tuleneb põhjendamiskohustuse rikkumisest, kuna jäeti määratlemata jaemüüja kaubamärgi all müüdava õlle segment asjaomase turuna II - 5279

— Poolte argumendid ..... II - 5279

— Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 5280

Teine osa, mis tuleneb määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja suuniste rikkumisest, kuna hinnati ebaõigesti hageja tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju teistele turuosalistele, eeskätt tarbijatele ..... II - 5285

— Poolte argumendid ..... II - 5285

— Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 5286

Teine väide, mis tuleneb suuniste rikkumisest, kuna hageja rolli kartellis hinnati valesti, ja teiseks põhjendamiskohustuse rikkumisest ..... II - 5288

— Poolte argumendid ..... II - 5288

— Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 5290

Kolmas väide, mis tuleneb koostööteatise ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisest II - 5293

Esimene osa, mis tuleneb koostööteatise ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisest komisjoni poolt Interbrew' soodsama kohtlemise tõttu ..... II - 5293

— Poolte argumendid ..... II - 5293

— Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 5298

Teine osa, mis tuleneb koostööteatise ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisest ühelt poolt hageja ning teiselt poolt Martensi ja Alken-Maesi samaväärse kohtlemise tõttu ..... II - 5302

— Poolte argumendid ..... II - 5302

— Esimese Astme Kohtu hinnang ..... II - 5305

Kohtukulud ..... II - 5306